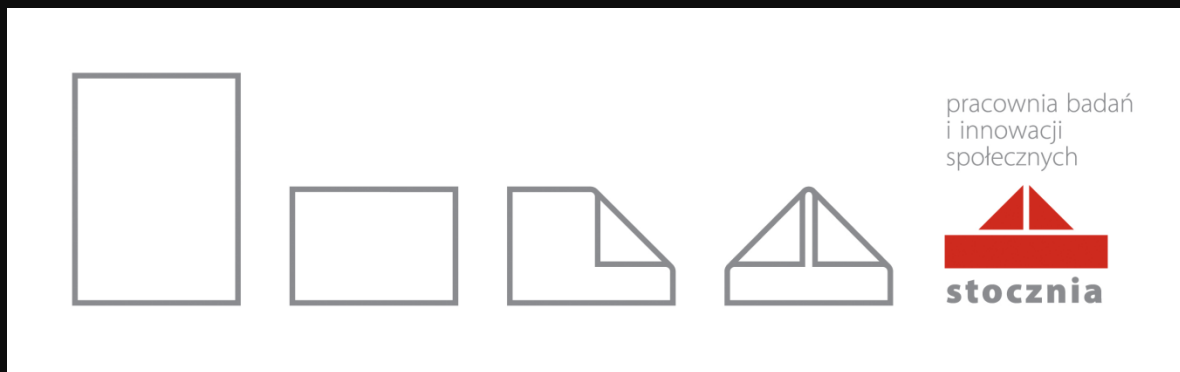

Partycypacja obywatelska - utopia, szansa czy konieczność?

Toruń 2015

Kuba Wygnański

Długa i kręta droga do Torunia...

- 2005 (*Obywatele współdecydują*) przy okazji prac nad NPR wspólnie z D.Długoszem
- Badanie Efektywności Konsultacji (2010)
- Powstanie portalu mamzdanie.org.pl
- ACTA
- Wypracowanie tzw. 7 Zasad Konsultacji
- Zarządzenia MAiC w sprawie zasad konsultacji inkorporujące 7 zasad
- Domino / Salami - praca z poszczególnymi resortami nad przyjęciem i wdrożeniem zasad (starania o dotarcie do dyrektorów generalnych...)
- Monitoring jakości konsultacji w ministerstwach
- Inkorporowanie zasad jako części wytycznych rządowego procesu legislacyjnego
- Co dalej?
- + Liczne działania i zasługi innych instytucji rządowych (MAiC, Min Gospodarki, MPiPS, KPRM, RCL oraz Kancelarii Prezydenta oraz pozarządowych w szczególności Obywatelskiego Forum Legislacji.

SIEDEM ZASAD KONSULTACJI

Ministerstwo
Administracji
i Cyfryzacji

WYTYCZNE

DO PRZEPROWADZANIA

OCENY WPŁYWU¹

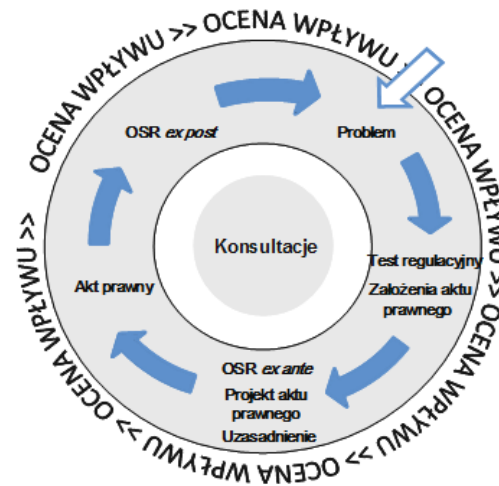
ORAZ

KONSULTACJI PUBLICZNYCH²

W RAMACH RZĄDOWEGO

PROCESU LEGISLACYJNEGO

PRZEWIDZIANE JAKO DOKUMENT INTERAKTYWNY

Meta-teoria teorii zmiany

- Syntetycznie – organicznie
- Od góry – od dołu (bąbelkowanie)
- Fast - Slow
- Nauki - nauzki
- Regulacja – praktyka
- Przymus – perswazja
- Narody – Kary
- Chaos i porządek (chaorgic).
- Odwracalność - nieodwracalność zmiany
- Siły własne – grawitacja

- Dramaturgiczne aspekty teorii zmiany (tektoniczne, „stały niewielki nacisk”, okno możliwości itd.)

KOD : 6 -6 -60

„Budowa państwa składa się z trzech etapów – tworzenia instytucji nowego państwa, kreowania gospodarki rynkowej oraz kształtowania się społeczeństwa obywatelskiego. Pierwszy etap trwa 6 miesięcy, drugi 6 lat, a trzeci co najmniej 60 lat”

Ralph Darendorf (*wypowiedź 1989*)

Jaki los czeka nowe idee?

Artur Schopenhauer

1. Wyśmianie
2. Opór
3. Uznanie za oczywistość

Po 25 latach - problemy, których inni mogą nam zazdrościć, ale jednak...

- demokracja formalnie sprawna, ale zimna i odświętna
- słabość instytucji pośredniczących – ułomność starych instrumentów i brak nowych adekwatnych do sytuacji i nowych aktorów,
- tendencja do bezrefleksyjnego unieważniania demokracji przedstawicielskiej na rzecz bezpośredniej,
- demokracja jako arytmetyka (agregacja) a nie dyskurs (deliberacja),
- zanik solidarności i uznania dobra publicznego
- brak równowagi oczekiwań i zobowiązań
- głęboka i odwzajemniona nieufność władzy i obywateli
- zacięcie się władzy w klatce „nieomyślność i onnipotencji”

Wymiary obywatelstwa – warunki konieczne funkcjonowania demokracji partycypacyjnej

Wymiary obywatelstwa:

- **Horyzontalny (civil)** – zaufanie, umiejętności kooperacji, zanurzenie we wspólnocie, wiążący (cechy podobieństwa) i pomostowy (otwarcie na różnorodność) typ kapitału społecznego
- **Wertykalny (civic)** – odnoszący się do hierarchii i relacji władzy, łączący typ kapitału społecznego
- **Okazuje się, że funkcjonowanie demokracji nie zależy wyłącznie od instytucji (*check and balance*), ale także od praktyk obywatelskich - wymaga minimalnego choćby poziomu **praktykowania cnót obywatelskich i elementarnych form politycznego altruizmu.****
- **Cnoty obywatelskie:**
 - społeczne (niezależność, tolerancja),
 - gospodarcze (etyka pracy, adaptacyjność),
 - polityczne (respektowanie innych, umiar w roszczeniach, roztropność, umiejętność oceny rządzących, gotowość do debaty).

Nowe rodzaje wyzwań przed jakimi stajemy

- Splątane
- Bezprecedensowe
- Optymalne ze względu na proces a nie rezultat
- Inne teoria zmiany (linearność, przyczynowość) -> chaos / organizm (miejska akupunktura)
- Complex Adaptive Systems (sieć, nieliniowość, rozporoszenie, adaptacyjność)
- The DIAD (diversity, interdependence, authentic dialogue) theory of collaborative rationality

Czynniki /trendy istotne z punktu widzenia „obywatelstwa”

- Zmieniająca się rola religii i autorytetów
- Ambivalentna rola technologii
- Dywersyfikacja społeczna, kulturowa, "gaps" - nowe wykluczenia
- Odpodmiotowienie, instrumentalizacja, manipulacja
- Ograniczenia zasobów naturalnych
- Demografia (szara lawina)
- Życie na koszt własnych dzieci
- Materializm - rynek zastępujący społeczeństwo
- Porzucenie formalnej polityki jaka znaliśmy - zmiana systemów reprezentacji
- Fragmentaryczność, partykularyzacja (single - issue politics)
- Korozja autorytetów instytucjonalnych i osobistych
- Ciśnienie czasu, pochwała adaptacyjności, elastyczności, oportunistu
- „Zabawianie się na śmierć” - przywiązanie do mediów - wydrążanie siebie
- Impossibilism władzy – wyczerpywania się tradycyjnych modeli rządzenia
- **Permanencja zmiany - Odporność (resilance) jako podstawowa meta-kompetencja**

RZĄD DOBRY – RZĄD ZŁY
OBYWATELE – MOTŁOCH

ALEGORIA

(LORENZETTI, FRESKI W RATUSZU MIEJSKIM – SIENNA – POŁOWA XIV w.)

IN TUNC LEVIT. 24. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

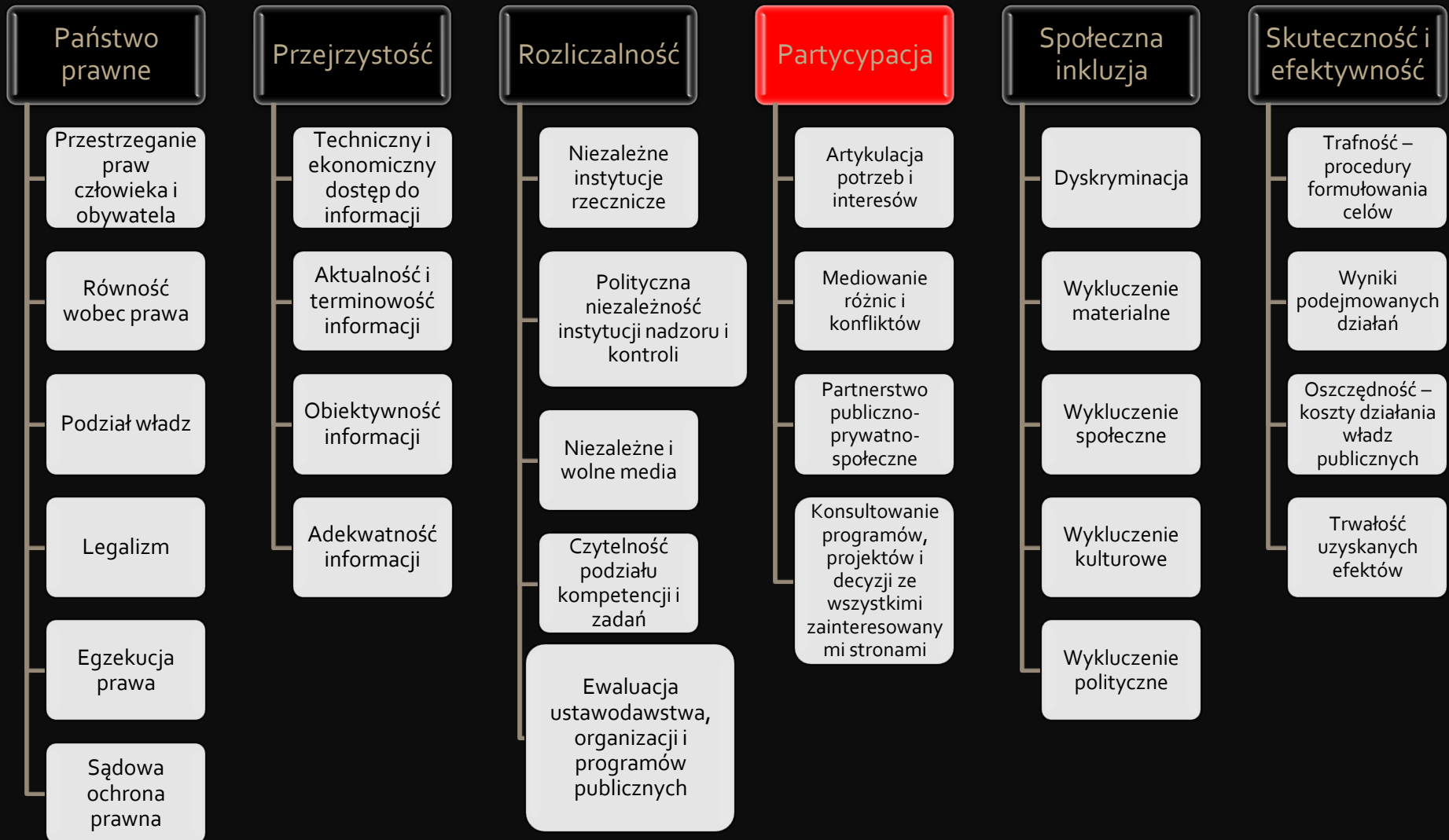
Kontekst zmiany modelu Governance

- Government -> Governance (relacja)
- Władza -> Władztwo / Rządzenie -> Zarządzanie
- Instytucje + Reguły - > Zadania + Procesy
- Hierarchie -> Rynki -> Sieci
- Vote -> Voice
- Modele demokracji: Bezpośrednia – Pośrednia – Deliberatywna (one się wzmacniają a nie unieważniają)

- Omnipotencja władzy -> Mobilizacja społeczna (*Enabling State*) – inne odczytanie zasady pomocniczości)
- Siła -> Perswazja
- Polityki - > Polityczność
- Świadczeniobiorca -> Konsument -> Obywatel
- Administracja publiczna (wariant quasi monopolu) -> New public management (kontraktowanie, komercjalizacja) -> **new public services** (partnerstwo)
- **Partnerstwo** jako centralny element relacji - konieczność a nie moda...
- Obywatele jako problem i rozwiązanie

Co składa się na „Dobre Rządzenie”

(Seminarium Dobre Rządzenie MSAP - Kraków)

Paradygmaty *governance* i podział uproszczony podział ról wewnątrz nich

(Deakin, Taylor)

Paradygmat	Rola Państwa	Obywatele	Rola organizacji dostarczających usług	Rola organizacji w systemie <i>governance</i>	Wyzwania 3 sektora
Państwowa biurokracja	Zasadnicza w dostarczaniu dóbr publicznych	Odbiorca / egzekutor uprawnień	Komplementarna (uzupełnianie deficytów)	Watchdog	Uznanie i akceptacja roli
Prywatyzacja	Minimalna / standaryzacyjna / interwencyjna	Konsument / Wolontariusz / Darczyńca	Kompensacja deficytów rynkowych / konkurent w dostarczaniu usług	Krytyk / recenzent	Konkurencja / zasoby / wydolność trwałość
Decentralizacja	Zdystansowana / uzupełniająca	Partycypacja	Uczestnictwo w lokalnych systemach dostarczania usług	Mechanizm obywatelskiej partycypacji	Wydolność, jakość usług, legitymizacja
New Public Management	Odpowiedzialna za dostarczanie usług w oparciu o mechanizm kontraktowania	Niejasna (konsument / wyborca)	Dostarczający usług w reżimie kontraktowym	Watchdog	Odnalezienie roli (ochrona przed izomorfizacją)
Partnerstwo	Partner wiodący	Partner / indywidualny uczestnik	Współwytwórca („koproducent”)	Partner	Kooptacja / utrata odrębności

Dlaczego partycypacja staje się tak istotna? (moda czy konieczność?)

- Problem tzw. demokratycznego deficytu / obywatelska apatia / osłabienia poziomu legitymizacji
- Ograniczenia zasobów, deficyt finansów publicznych – konieczność formułowania priorytetów i to co z tego wynika....
- Niewystarczające dotychczasowe mechanizmy reprezentacji interesów (komisje / rady / komitety etc.) – więcej niż „wielokąty”
- Silne (szczególnie w Polsce) nawyki społecznego *veto* – konieczność perswazji – umów społecznych
- Brak równowagi przywilejów i oczekiwań w stosunku do zobowiązań (jednoczesność nadmiernych oczekiwań w stosunku do państwa i braku lojalności w stosunku do niego)

- Pojawienie się nowych aktywnych aktorów (media, organizacje, indywidualni zaangażowani obywatele), ruchy społeczne „nowej generacji”
- Rozwój nowych technologii i ich ambiwalentna rola z punktu widzenia aktywności obywatelskiej
- Nowe typy „splątanych” problemów (*wicked*) i towarzysząca jej konieczność wypracowania nowych modeli odpowiadania na nie (konieczność innej formy przywództwa – ani eksperci ani dowodzący)

Napięcia – wyzwania – zagrożenia.

- Niedocenianie i przecenianie partycypacji.
Konieczność zarządzania oczekiwaniami
- Manipulacja / pozorność / unikanie odpowiedzialności za trud rządzenia.
- „Vetokracja” (Bunt Mas – niemożność polityki, niemożność strategii)
- Deliberacja (niekończąca się, niekonkluzywna, „przekrzykiwanie się”).
- Samoselekcja uczestników – „przechwycenie demokracji” - brak troski o dobro wspólne „mnogość egoizmów”.

Wyzwania cd.

- Arogancja / pogarda w stosunku do wiedzy ekspertów (*demos* jako motłoch - rewolucja kulturalna)
- Tyrania większości (w szczególności większości niemądrej, pazernej, nieroztropnej).
- „Ominięcie” i uczynienie zbędnymi organizacji i tradycyjnych mechanizmów reprezentacji (instytucji pośredniczących). Zagrożenie dla demokracji asocjacyjnej (Tocqueville)
- Unikanie negocjacji (tam gdzie są one konieczne) na rzecz miękkiej i niewiążącej formuły konsultacji
- Marginalizacja - organizowanie zabawy „w kojcu” (poza nurtem tego co ważne)

Podstawowe bariery po stronie organizatorów konsultacji społecznych

- **ograniczenia budżetowe i czasowe („konkurencja” w ograniczonym czasie urzędnika)**
- **zniechęcające doświadczenie niskiego zaangażowanie uczestników**
- **partykularne interesy uczestników konsultacji (grupy interesów zamiast troski o dobro publiczne)**
- **niewystraszająca praktyczna wiedza na temat prowadzenia konsultacji**
- **brak wiedzy i kompetencji po stronie uczestników**
- **niejednolite stanowisko urzędu w sprawie konsultowanej sprawy**
- **brak wiedzy o ekspertach i organizacjach zajmujących się konsultowaną kwestią**

Podstawowe bariery po stronie uczestników konsultacji

- zbyt krótki okres trwania konsultacji
- prowadzenie konsultacji na zbyt późnym etapie
- poczucie fasadowości i pozorności procesu (DAD, 3I)
- brak wiary w to, że urzędnicy uznają zgłaszane opinie za wartościowe
- zapraszanie do konsultacji tych samych uczestników, ograniczenie konsultacji do instytucji
- brak konsultacji dotyczących spraw znajdujących się w sferze autentycznych zainteresowań obywateli
- Konsultowanie nie tego co istotne dla obywateli („papierów” a nie np. sposobu dostarczania usług)

Uproszczona wersja drabiny partycypacji

DELEGOWANIE
DECYZJI

Włączenie obywateli w podejmowanie decyzji: wspólne definiowanie problemu i potrzeb oraz poszukiwanie rozwiązań.

KONSULTACJE

Relacja **dwustronna**: administracja wychodzi z propozycjami rozwiązań i zasięga opinii obywateli i instytucji, których to dotyczy.

INFORMOWANIE

Relacja **jednokierunkowa**: administracja informuje obywateli o decyzjach i procedurach, ich dotyczą.

BRAK INFORMACJI

Partycypacja na różnych etapach opracowywania polityki

Ustalenie zakresu i harmonogramu działań

Formułowanie wizji
Fora dyskusyjne
Kampanie
Future search
Mapowanie

Sformułowanie i przedyskutowanie wstępnych propozycji

Fora dyskusyjne
Panele obywatelskiego
Grupy focusowe
Konferencje
Dialog
Sondaż

Wizja polityczna

Kształtowanie polityki

Propozycje rozwiązań

Dostarczenie usługi

Zebranie informacji o reakcjach i opiniach obywateli i użytkowników

Panele użytkowników
Panele obywatelskie
Ankiety (*online* i papierowe)
Sondaże opinii

Implementacja

Informowanie o postępach

Prezentacje multimedialne *online*
Newsletter
Powiadomienia e-mailowe
Raporty

Komentarze do propozycji

Konsultacje pisemne (za pośrednictwem mediów elektronicznych i tradycyjnych)
Informacja w mediach dla wywołania publicznej debaty

Nie czy ale jak...

partycypacjaobywatelska.pl

wiadomości

O partycypacji się mówi. W różnych miejscach i różnych formach. W tym dziale znajdziesz wiadomości na temat interesujących wydarzeń związanych z partycypacją. Warsztaty, konferencje, ciekawe, właśnie toczące się procesy partycypacyjne – o tym wszystkim staramy się informować na bieżąco.

RELACJA NA ŻYWO z 2. Forum Praktyków Partycypacji (28-29.05)

[czytaj >](#)

Drugie wydanie "Standardów procesów budżetów partycypacyjnych" w Polsce już dostępne!

[czytaj >](#)

Ruszyła rejestracja na 2. Forum Praktyków Partycypacji!

[czytaj >](#)

Odpowiedź CKS na tekst Jana Śpiewaka o konsultacjach społecznych

[czytaj >](#)

W pigułce o prawnych aspektach konsultacji społecznych - publikacja Fundacji SocLab

[czytaj >](#)

seminaria

techniki

w praktyce

biblioteka

Wspierają nas:

METODY I NARZĘDZIA PARTYCYPACJI – rodzaje produktów i wyników

	Panel obywatelski	Sąd obywatelski	Sondaż deliberatywny	Planowanie partycypacyjne	Budżet partycypacyjny	Warsztaty przyszłościowe	Ocena partycypacyjna
mapa istniejących opinii i uwag	✓						✓
mapa występujących opinii osób poinformowanych		✓	✓				
uwspólniona (podzielana) wizja						✓	
recenzja dotychczasowych działań/usług	✓						✓
wygenerowane nowe pomysły				✓	✓	✓	
wybór priorytetów/ rozwiązań		✓			✓		
wypracowanie rozwiązań				✓		✓	

SONDAŻ DELIBERATYWNY

Zastosowanie: wybranie jednego z możliwych (z już sformułowanych) rozwiązań problemowej kwestii

Czego wymaga:

- Przygotowania procesu: przeprowadzenia sondażu, organizacji spotkań, przygotowania materiałów informacyjnych, rekrutacji odpowiedniej liczby uczestników
- współpracy Centrum Demokracji Deliberatywnej

Kto uczestniczy: od 200 do 600 osób tworzących reprezentatywną dla danej społeczności grupę

- Wstępny sondaż nt. proponowanych rozwiązań.
- Losowa grupa spośród respondentów sondażu zapoznaje się z przygotowanymi materiałami nt. alternatywnych scenariuszy rozwiązań.
- Ustrukturyzowana deliberacja, spotkania z ekspertami.
- Tajne głosowanie wyrażające preferencje -> mapowanie występujących opinii.
- Pierwszy sondaż deliberacyjny w Poznaniu nt. przyszłości stadionu (2009).

SĄDY OBYWATELSKIE

Zastosowanie: Rozstrzyganie trudnych, kontrowersyjnych spraw

Czego wymaga: Przygotowania procesu: zredagowania materiałów wprowadzających, rekrutacji sędziów i ekspertów

Kto uczestniczy: Od 10 – 15 sędziów, pozostali w roli świadków lub publiczność (bez lub z możliwością zabrania głosu)

- Sąd obywatelski to grupa reprezentatywna dla danej społeczności
- Konieczność przygotowania materiałów prezentujących kontrowersyjną sprawę (ze wszystkich perspektyw)
- Świadkowie (dobrani przez organizatorów) reprezentują różne stanowiska, bądź są ekspertami w danej dziedzinie.
- Reszta społeczności to publiczność
- Ostateczną decyzję podejmuje sąd (poprzez dyskusję i ew. głosowanie).
- Skład nie musi dążyć do formalnego konsensusu, ale w sposób naturalny może dochodzić do ucierania się (a często zbliżania) poglądów.

PANEL OBYWATELSKI

- Zasięgnięcie przez administrację publiczną w powtarzalny sposób opinii dużej (od kilkuset osób do nawet kilkunastu tysięcy), możliwie reprezentatywnej (losowanej) grupy mieszkańców danego terytorium lub użytkowników określonych usług publicznych.
- Te same osoby pozostają w grupie panelowej przez kilka lat, co pozwala na rejestrację zmian opinii poszczególnych osób między kolejnymi badaniami / pomiarami.
- Metoda stosowana jest w brytyjskich miastach np. w Bristolu, Oxfordzie i Wigan.
- Przykładowe tematy, w których stosowano panel obywatelski: system miejsc parkingowych, dostęp do służby zdrowia czy stan miejskich toalet, problem ze śmieceniem i sposoby rozwiązywania problemu psychop.

Wigan Council my council

...means family services are one click away

Access information about services for your family 24 hours a day at www.wiganfns.org.uk

Find it Pay it Report it Have your say Apply for it Contacts

Citizens Panel Home > Services > Council and Democracy > Consultation > Citizens Panel

Citizens Panel

Citizens Panel Newsletters

The Council in a bid to improve the co-ordination of consultation, has made a commitment to establish and maintain a Citizens' Panel. This Panel has the potential to provide benefits for many partner agencies, such as the Primary Care Trust.

What is a Citizens' Panel?

The Citizens' Panel is made up of approximately 1,200 adults aged 18-80 who represent the population of the borough to provide an "ordinary persons' perspective". To maintain objectivity the panel is "refreshed" (i.e. new members recruited, existing ones asked to leave) by a third every year.

How does it work?

We send questionnaires to panel members four times a year; we also ask them to take part in focus groups, workshops and interviews. Panel members receive a quarterly newsletter informing them of survey findings, proposed actions and achievements.

The Panel allows us to consult with an easily accessible group of people and we can consult with them in a variety of ways on a regular basis. There is the opportunity for a range of questions to be asked each time the Panel is surveyed and we aim to cover areas of interest to the general population. Below are the issues we have asked about so far.

The Panel complement the existing (and developing) community networks and forums, and is a useful way of gaining the whole community views on broad strategic issues.

PLANOWANIE PARTYCYPACYJNE

Zastosowanie: działania związane ze zmianą / projektowaniem przestrzeni (rewitalizacja, tworzenie planów zagospodarowania, projektowanie budynków publicznych)

Czego wymaga:

- szczegółowej diagnozy sytuacji wyjściowej
- organizacji kilku spotkań wszystkich interesariuszy
- przygotowywania kilku projektów zmienianych na bieżąco

Kto uczestniczy: przedstawiciele kluczowych interesariuszy; liczba osób ograniczona przez formułę warsztatów (w jednej grupie od 8 do 15 osób)

Podstawowe etapy procesu:

- **analiza środowiskowa** (badania społeczne i urbanistyczne prace przygotowawcze)
- **interaktywne projektowanie** (warsztaty, na podstawie których architekt z zespołem badawczym przygotowuje kilka koncepcji)
- **dyskusja i wypracowanie ostatecznej koncepcji**

Budżet partycypacyjny

Terenowe punkty konsultacyjne

- Lotne lub stałe
- Zwłaszcza, gdy określone grupy odbiorców, np.
 - rowerzyści – w pobliżu ścieżek,
 - osoby starsze – w ośrodkach zdrowia,
 - rodzice – w placówkach oświatowych, przy okazji wydarzeń dla dzieci itd.
- Zwłaszcza gdy kwestie związane z przestrzenią, np. wystawy w przestrzeni publicznej
- Wymiar wizerunkowy

METODY PROWADZENIA SPOTKAŃ

OPEN SPACE - antykonferencja;

- całodniowe spotkania, w całości tworzone przez jego uczestników;
- ustalony jest jedynie ogólny obszar dyskusji – poszczególne tematy ustalane przez samych uczestników
- „głosowanie nogami” – każdy może wybrać interesującą go grupę i w każdym momencie przejść do innej
- rozmowy mogą zakończyć się konkluzją, podjęciem jakiś decyzji
- z każdej dyskusji powstaje notatka – dostępna dla wszystkich

WORLD CAFE

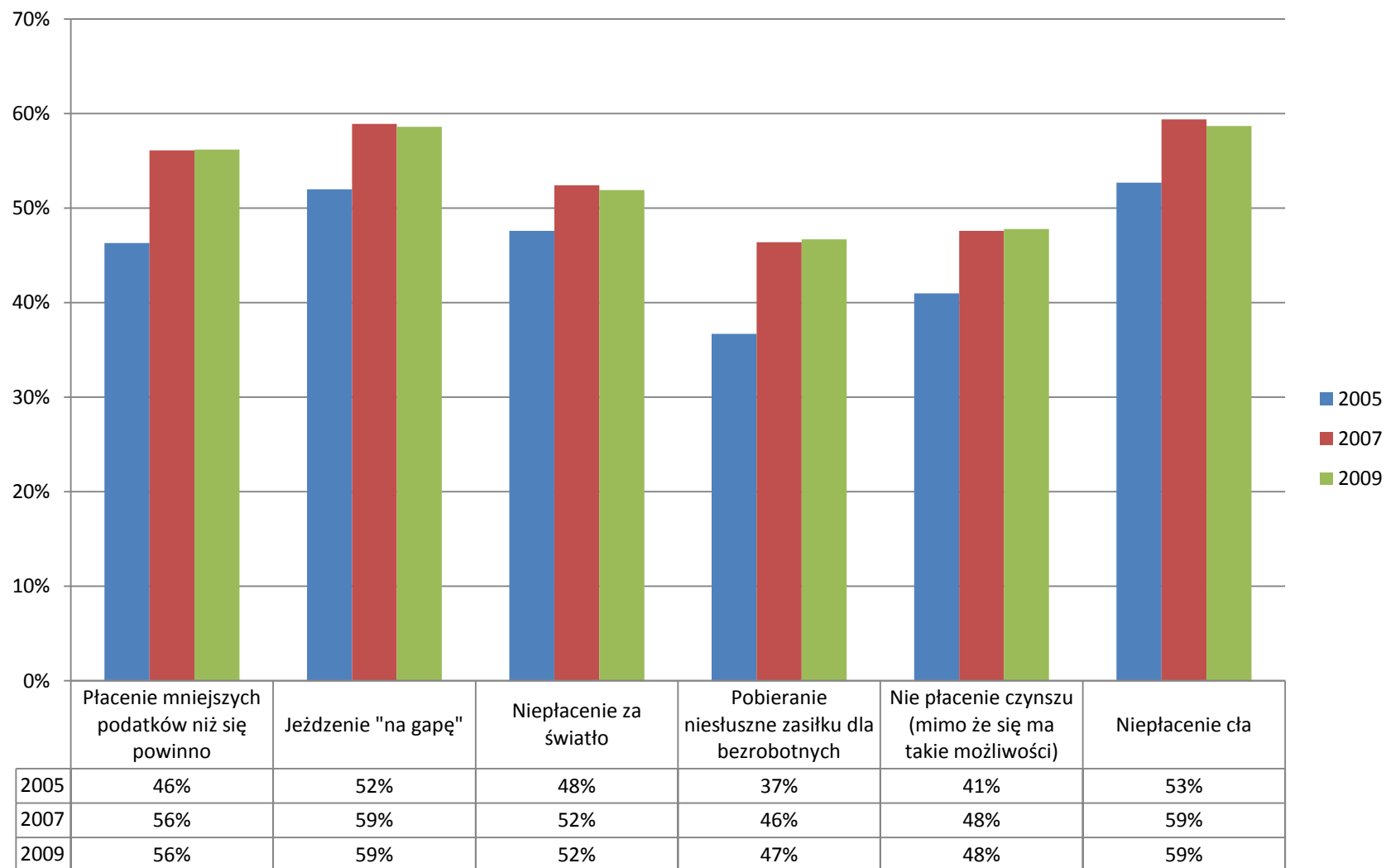
- Dyskusja przy stolikach – każdy z nich ma przypisany temat i „gospodarza” (moderatora)
- uczestnicy podzieleni są na mniejsze grupy dyskutują wybrany temat zagadnienie
- Wyniki dyskusji zapisywane na flipcharcie przy (na) stoliku
- Po 20 minutach przechodzą do kolejnego stolika, dyskutując i dopisując kolejne pomysły/postulaty

Do czego zdolny jest tłum?

DOWODY NA KONIECZNOŚĆ ZMIANY

Przyzwolenie na działania (nie)obywatelskie (Diagnoza Społeczna)

Przykłady z repertuaru... będzie więcej...

- Spór o wiek emerytalny
- ACTA
- Regulacja eksperymentów z użyciem zwierząt
- Ustawa o zdrowiu publicznym
- Reforma sądów
- Prawo łowieckie
- Ustawa o systemie pomocy prawnej
- GMO

Konsultacje społeczne według min. Boniego:

1

Pomalujemy
trawę na
czerwono!!!

2

Organizacje, media, 26 000 osób:

„Nie! To błąd, ponieważ...”

3

Po konsultacjach:

Więc pomalujemy trawę na **czerwono**
przy pełnym zachowaniu jej zieloności.

MAiC w wyniku konsultacji społecznych „zmieniło” swój projekt,
precyzując proces likwidacji bibliotek.

Sprzeciw się! ➤ stoplikwidacjibibliotek.pl ◀

wyjaśnienia.

[Czytaj więcej>>>](#)

17.00

NIE dla pogarszania
ochrony zwierząt
wykorzystywanych
do doświadczeń!

©Agencja Gazeta

Fot. Przemek Wierchowski / Agencja Gazeta

Nowa topografia / morfologia sieci

- Organizacje
- Media
- Ruchy społeczne
- Internetowe plemiona
- Łatwopalny tłum / plebs (plebiscyt)
- Detronizacja tradycyjnych „figur” eksperci, pośrednicy, objaśniacze
- Szczególna funkcja „strukturalnych dziur”, konwertytów „zdrajców”, tłumaczy, mediatorów, przestrzeni publicznej (3 ciej przestrzeni), tkanki „łącznej”, ludzi środka

Co nie działa w dotychczasowych mechanizmach reprezentacji interesów?

- Przykłady „awarii” systemu:
- Krajowe:
- Negatywne - kryzys komisji trójstronnej - bardzo powolne uczenie się reguł konsultacji

- ACTA
- Oburzeni w Polsce
- Ratujmy maluchy
- Reforma bibliotek
- Rodzice dzieci niepełnosprawnych
- Wiek emerytalny w Polsce
- Obywatele Kultury
- Obywatele Nauki
- Obywatele czego tam jeszcze
- Ruchy miejskie
- Indywidualni wojownicy

Cechy wspólne:

- użycie technologii
- ominięcie kanałów formalnej reprezentacji,
- pozycja „kontra” (veto)
- częsty brak liderów,
- nieoczywiste punkty zapalne,
- trudność komunikacji z oficjalnymi strukturami,
- poczucie moralnej supremacji,
- samoselekcja
- wokarność
- łatwopalność i szybkopalność....
- Gwałtowność i nieprzewidywalność
- bezradność władzy (nie dość zdeterminowana by zmusić nie dość zamożna by przekupić)..... rozmydlenie, zwodzenie, przeciąganie, oportunizm.
- To nie jest tylko polskie wyzwanie (Hiszpania / US / Honk Kong / Węgry / Ukraina) – szczególnie podatne i wrażliwe na te wyzwania są właśnie systemy demokratyczne

Ale o co im chodzi? Oj chyba nie o kiełbasę...

- Nowe terytoria polityki (żywność, Internet, przestrzeń publiczna, środowisko)
- Inne teorie potrzeb - Masłowski nie wystarczy - nadmiar a nie niedomiar, dystrybucja, stany przejściowe
- nie kalorie ale godność
- polityka „konstytucyjna” nie chodzi o rezultaty rozwiązania *outcomes* ale o reguły gry
- Istotne stają się potrzeby społeczne ale rozumiane inaczej jako poczucie sprawiedliwości, podmiotowości, GODNOŚCI – indignados.

Nowa gramatyka

- Uznanie odrębności i suwerenności stron
- Generowanie zaufania - proces / stopniowość
- Kontrolowana abdykacja z kłopotliwej onnipotencji (jako wyraz siły a nie słabości)
- Zrozumienie pożytków jakie płyną z posiadania rzeczywistych partnerów i ich niezależności (mój przyjaciel wróg). Koszmar solipsyzmu władzy.
- **W poszukiwaniu reguł i instytucjonalnych rozwiązań (to nie są utopie)**
- Innowacje dotyczące demokracji to jest dawno zaniedbana dyscyplina – w tej sprawie nie szukaliśmy innowacji od dawna (dysproporcja w stosunku do rozwoju technologicznego).
- Polski EKES ?
- Przykłady – publicznych debat: Australia 2020 / America Speaks / Porto Alegre / Islandia / Ground Zero / Estonia / Szwecja służba zdrowia / Save Award USA / Wiki legislation
- Polska: sondaż deliberatywny / budżet obywatelski / panel obywatelski / komisje dialogu społecznego

TAK BYĆ NIE MUSI

Pożytki z procesów partycypacyjnych? Do czego zdolny jest tłum?

1. Generowanie zupełnie nowych pomysłów („Dream Tank”) i innowacyjnych rozwiązań (crowd-sourcing)
2. Diagnoza partycypacyjna
3. Stworzenie „mapy” istniejących wśród uczestników procesu różnorodnych opinii
4. Wskazanie preferencji, wybór rozwiązań
5. Recenzja dotychczasowych działań, w tym usług publicznych
6. Mobilizacja własnych zasobów (czas, pieniądze, odpowiedzialność)

Przykłady zagraniczne

- Estonia generowanie pomysłów związanych z finansowaniem partii politycznych
- Konstytucja Islandii
- Szwecja rozmowa o priorytetach w służbie zdrowia
- Dania jakość w służbie zdrowia
- Australia 2020
- Francja – dyskusja o gospodarce wodnej
- UK dyskusja o służbie zdrowia

Przykłady – wiki government

pe-challenge-results/

Home About How it Works FAQs News Contact Us

RED TAPE CHALLENGE

Our announcement Challenge results RTC Themes

HM Government **Cutting more red tape** RED TAPE CHALLENGE

Ended the micro-management of the size and placement of **no smoking signs**

£300m in annual savings to 100,000 small businesses from increased flexibility on audit requirements

£132m estimated annual savings to business from clearer guidance about contaminated land use

23 million Waste Transfer Notes potentially replaced by a new online system for business waste disposal

37 million vehicles no longer need a paper tax disc

76,000 mechanics and valets exempted from training aimed at professional lorry drivers, saving £24m per year

5 national standards with estimated annual savings to home builders and councils of around **£100m**

84% The proportion of Health and Safety regulation being scrapped or improved

www.redtapechallenge.cabinetoffice.gov.uk

The Government today announced key results from its better regulation programme. The infographic above highlights some of the key results from the Red Tape Challenge.

We have produced a list of the regulations that are being scrapped or improved for download, showing what each regulation does, how it will be improved or why it is being scrapped.

Detailed pages updating the regulations scrapped, improved or kept per theme are also available.

SHARE

CabinetOffice HM Government

Progress to date Moderation Policy Terms and conditions Privacy Policy Cookies Crown Copyright Freedom of Information Accessibility Contact

Cabinet Office web archive

Challenge.gov
Government Challenges, Your Solutions

A partnership between the public and the government to solve important challenges.

Newest Challenges

387 Competitions found

Sort by: Newest Challenge Per by: Any Agency Any Challenge Type Any Prize Amount

NIH National Institute on Drug Abuse

Innovations in Measuring and Managing Addiction Treatment Quality

Posted By: National Institute on Drug Abuse

\$100,000 In Prizes

Open Until Jun 01, 2015

Addiction is one of our Nation's most pressing health care problems but it is treatable. Do you have a vision for how to improve addiction treatment services to even better address addiction? We are seeking bold new ideas, based on the latest science of addiction, its treatment, and quality improvement, about how the clinical quality of addiction treatment could best be measured and how that clinical quality could be managed and improved.

Nutrient Sensor Challenge

Posted By: Environmental Protection Agency

View Prize List On This Challenge

Open Until Mar 16, 2015

The Nutrient Sensor Challenge will accelerate the development and deployment of affordable nutrient sensors to reduce the cost and complexity of collecting nutrient data and allow for better measurement and tracking of nutrients throughout ecosystems. The Challenging Nutrients Coalition includes NOAA, USGS, and NIST.

Carbon Monoxide Poster Contest

Posted By: Consumer Product Safety Commission

\$6,000 In Prizes

Open Until Feb 27, 2015

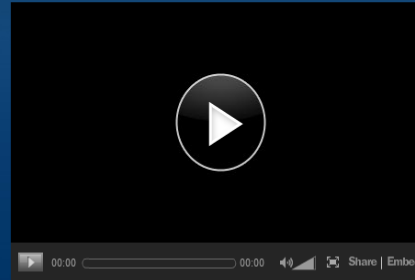
Middle school students wanted! Create a poster. Warn people about dangers of poisonous carbon monoxide (CO). Stop the invisible killer! Save lives! Win prize money!

[Home](#) • [The Administration](#) • [Save Award](#)

The President's SAVE Award

[About the SAVE Award](#) | [2012 Finalists](#) | [2011 Finalists](#) | [2010 Finalists](#) | [2009 Finalists](#)

The period for voting on ideas for the 2013 SAVE Award is now closed. Check back to view the 2013 winning idea.

[Download Video: mp4 \(11MB\)](#)

ABOUT THE SAVE AWARD

President Obama believes the best ideas usually come from the front lines. That's why in 2009 he launched the SAVE Award (Securing Americans Value and Efficiency), seeking ideas from Federal employees to make government more effective and efficient and ensure taxpayer dollars are spent wisely.

Over the past five years, Federal employees have submitted tens of thousands of cost-cutting ideas through the SAVE Award. Dozens of the most promising ideas have been included in the President's Budget, specifically in the Cuts, Consolidations, and Savings section.

ASSESSMENT CRITERIA

The goal of the SAVE Award is to produce ideas that will yield savings while also improving the way that government operates. As such, submissions are judged according to the following criteria:

Does the idea reduce costs in a way that is concrete and quantifiable?

Does the idea improve the way that government operates by:

- Improving the quality of output at lower costs; or
- Simplifying processes to reduce administrative burden; or
- Improving the speed of government operations to improve efficiency?

Can the idea be implemented Administratively by the Executive Branch or would it require an act of Congress?

SAVE AWARD PAST WINNERS

2012: Shift to Senior Transit Fares, Frederick Winter, Virginia Department of Education

Frederick, from the Department of Education, proposes that all Federal employees who receive public transit benefits shift from regular transit fare to the reduced senior fare as soon as they are eligible. In the D.C. area, this change would lower the cost of the employee's travel by 50 percent, with no loss in the effective benefits for the employee.

2011: Create a tool "lending library" for NASA flight projects Matthew Ritsko, Maryland NASA

At Goddard Space Flight Center, NASA employees purchase specialized tools and ground support equipment for developing and building flight projects. Many of the tools are not tracked once projects are

KODEKS KONSULTACJI (2012)

Konsultacje z zasadami

Raport z przeglądu praktyk konsultacyjnych na szczeblu centralnym

FISE > Fundacja
Inicjatyw
Społeczno
Ekonomicznych

pracownia badań
i innowacji
społecznych

Projekt współfinansowany z Funduszy EOG w ramach programu Obywatele dla demokracji

	Wewnętrzne regulacje dot. prowadzenia konsultacji	Odniesienie w wewnętrznych regulacjach do 7 zasad konsultacji*	Zakładka poświęcona konsultacjom na www resortu	Wykorzystanie portali do konsultacji online w 2013r.	Odpowiedzialność za prowadzenie konsultacji
Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji	tak	tak	tak	tak	departamenty merytoryczne, Biuro Ministra (ogólna koordynacja)
Ministerstwo Edukacji Narodowej	nie (w trakcie tworzenia)	nie dotyczy	nie	nie	departamenty merytoryczne
Ministerstwo Finansów	nie	nie dotyczy	nie	tak	departamenty merytoryczne
Ministerstwo Gospodarki	tak	tak	tak	tak	departamenty merytoryczne
Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju	nie	nie dotyczy	nie	nie	departamenty merytoryczne
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	tak	tak	tak	nie	departamenty merytoryczne
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	tak	nie	nie	nie	departamenty merytoryczne
Ministerstwo Obrony Narodowej	nie	nie	nie	nie	Departament Prawny
Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	tak	tak	nie	tak	departamenty merytoryczne
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	nie	nie dotyczy	nie	nie	departamenty merytoryczne
Ministerstwo Skarbu Państwa	nie	nie dotyczy	nie	nie	departamenty merytoryczne
Ministerstwo Sportu i Turystyki	tak	tak	nie	nie	departamenty merytoryczne
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych	nie	nie dotyczy	nie	tak	Departament Prawny
Ministerstwo Spraw Zagranicznych	nie	nie dotyczy	nie	nie	Biuro Dyrektora Generalnego
Ministerstwo Sprawiedliwości	nie	nie dotyczy	nie	nie	Departament Prawa Cywilnego, Departament Prawa Karnego
Ministerstwo Środowiska	nie	nie dotyczy	tak	nie	departamenty merytoryczne
Ministerstwo Zdrowia	nie	nie dotyczy	nie	tak	departamenty merytoryczne
Suma:	6	5	4	6	

Ministerstwo
Administracji
i Cyfryzacji

KANCELARIA
PREZESA RADY MINISTROW

MINISTERSTWO PRACY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ

FUNDACJA
BATOREGO

Ogólnopolska
Federacja
Organizacji
Pozarządowych

Fundacja Rozwoju
Demokracji Lokalnej

1989 r.

pracownia badań
i innowacji
społecznych

stocznia

Trust for Civil Society
in Central and Eastern Europe

ZARS
zeszół analizy ruchów społecznych

FRSO

CENTRUM
CYFROWE

projekt: polska®

pole dialogu

LEWIATAN

IZBA WYDAWCÓW PRASY

DOBRA WIARA

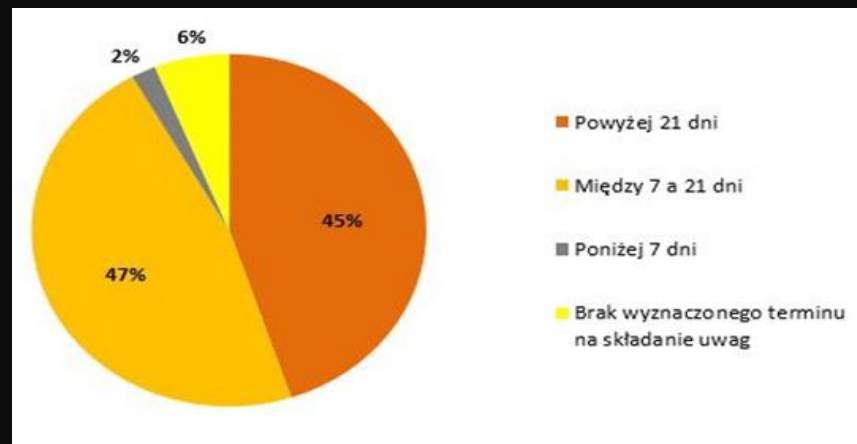
Konsultacje prowadzone są w duchu dialogu obywatelskiego. Strony słuchają się nawzajem, wykazując wolę zrozumienia odmiennych racji.

Sposób realizacji zasady wskazany w „7 zasadach konsultacji”

- Organizator konsultacji jest gotowy na opinie krytyczne oraz na wprowadzenie zmian w swojej argumenty.
- Organizator konsultacji powinien w jasny i przystępny sposób przedstawić przedmiot konsultacji, jak długo mają trwać i kiedy planuje przedstawienie odpowiedzi na opinie i podsumowania wyników konsultacji.
- Organizator konsultacji musi dać zainteresowanym obywatelom odpowiedni czas na zebranie argumentów i przedstawienie odpowiedzi.
- Materiały do konsultacji muszą być przygotowane rzetelnie – a więc być jasne, zrozumiałe i możliwie zwarte (albo mieć zwarte i zrozumiałe streszczenie).
- Dobrą praktyką jest zaopatrzenie materiałów w pytania, by każdy mógł zrozumieć, przed jakim wyborem stoimy w danej sprawie.

Ustalenia

- Dość dobrze realizowana zasada dostępności do podstawowej informacji (coraz lepsza strona Rządowego Programu Legislacji, choć wciąż niepełna, także ze względu na procedury korzystania z niej)
- Drobne i "irytujące" nieporozumienia, np. brak uwag interpretowany jako akceptacja projektu (zgodna z konwencją "nihil obstat")
- Wszystkie resorty publikują uzasadnienia dla projektowanych zmian, ale rzadkością są **jakiegokolwiek wykraczające poza tę formułę objaśnienia, dodatkowe materiały** wspomagające zrozumienie istoty projektu i ułatwiające merytoryczny udział w konsultacjach **czy pytania** ułatwiające ustosunkowanie się do przedmiotu konsultacji

POWSZECHNOŚĆ

Każdy zainteresowany tematem powinien móc dowiedzieć się o konsultacjach i wyrazić swój pogląd.

Sposób realizacji zasady wskazany w „7 zasadach konsultacji”

- Organizator konsultacji informuje o rozpoczęciu konsultacji w miejscu ogólnodostępnym (BIP lub strona internetowa Ministerstwa).
- Zalecane jest umieszczanie propozycji na publicznie dostępnej platformie internetowej służącej konsultacjom społecznym,
- Oprócz tego organizator konsultacji musi jednak podjąć wysiłek, by ustalić, kogo dana sprawa interesuje lub w szczególności dotyczy (dowodem, że zadał sobie ten trud, jest publiczna lista interesariuszy, do których został przesłany konsultowany dokument. Lista taka powinna być jawna i otwarta na kolejne zgłoszenia).
- Organizator konsultacji musi zadbać o to, by dokumenty przedstawione online były w formie umożliwiającej przeszukiwanie (zatem nie mogą to być skany pism).
- Pomocniczo dokument powinien być także zamieszczony w jednym z technologicznie neutralnych formatów umożliwiających edytowanie.
- Organizator konsultacji powinien aktywnie docierać do zainteresowanych, zwłaszcza do grup, które nie korzystają z dostępnych mechanizmów konsultacji.
- Przedmiot konsultacji powinien być przedstawiony w sposób zrozumiały nie tylko dla ekspertów, ale dla zainteresowanych nim obywateli.

Ustalenia

- 4 na 17 ministerstw ma zakładki dedykowane konsultacjom na swoich stronach internetowych.
- W przypadku 5 na 49 analizowanych projektów skorzystano z internetowych platform dedykowanych konsultacjom (konsultacje.gov.pl lub mamzdanie.org.pl).
- Na ogół informacje trafiają do predefiniowanych list interesariuszy - bardzo różna jest ich jakość - liczebność [od 4 do prawie 400] i struktura.
- W wielu przypadkach zabrakło adekwatnej analizy interesariuszy albo nie wyciągnięto z niej wniosków dla ostatecznej listy adresatów zaproszenia do konsultacji.
- W żadnym ministerstwie nie napotkaliśmy na spójne reguły ustalania interesariuszy;
- Tylko MEN posiada zintegrowaną, współdzieloną „ogólnoministerialną” bazę interesariuszy.
- Żadne z ministerstw nie ma procedury autosubskrypcji do listy odbiorców zainteresowanych informacjami o procedurze legislacyjnej w formie komunikacji mejlowej (poza ogólnym portalem konsultacje.gov.pl i stosownym mechanizmem RSS w MG).
- W konsultacjach dominują formy korespondencji tradycyjnej. Tylko w 26 na 49 przypadków informowano o możliwości zgłoszenia uwag drogą elektroniczną.
- W 30 na 49 przypadków dokumenty zamieszczane były w postaci nieprzeszukiwalnych (a czasem nawet słabo czytelnych) skanów (dziś już coraz mniej jest takich przypadków).

PRZEJRZYSTOŚĆ

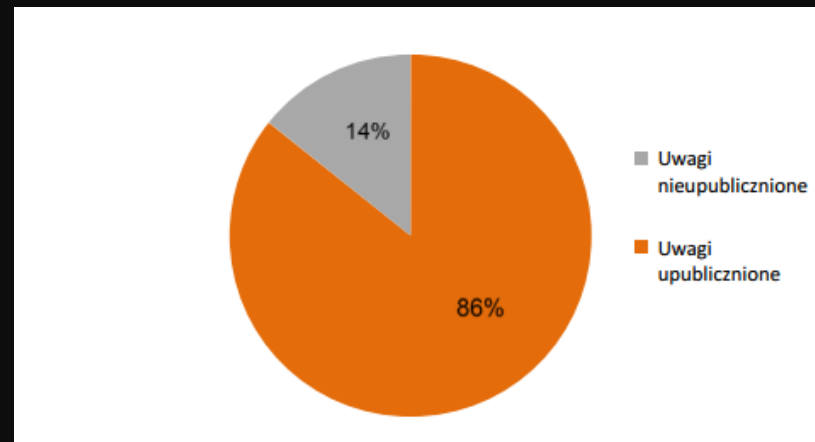
Informacje o celu, regułach, przebiegu i wyniku konsultacji muszą być powszechnie dostępne. Jasne musi być, kto reprezentuje jaki pogląd.

Sposób realizacji zasady wskazany w „7 zasadach konsultacji”

- Organizator konsultacji informuje o harmonogramie konsultacji i umieszcza bez zbędnej zwłoki kolejne wersje dokumentu oraz zgłaszane uwagi.
- Jawne są wszystkie zgłoszone uwagi (i to, kto je zgłasza), a także odpowiedzi organizatora konsultacji.
- Organizator decyduje, czy dopuszcza opinie anonimowe, przyczyny przyjęcia takiego trybu postępowania muszą być wyjaśnione. Organizator konsultacji musi w takim przypadku wyjaśnić, jak rozkładają się opinie. Opiniom anonimowym nie można przyjmować podczas prac nad projektami aktów prawnych.

Ustalenia

- W zdecydowanej większości przypadków **zapraszający do konsultacji wskazuje tylko termin i sposób nadsyłania uwag**, nie informując w żaden sposób o planowanych dalszych krokach prac nad projektem, w tym nad terminami odniesienia się do nadesłanych uwag.
- W zdecydowanej większości przypadków **ministerstwa publikowały zgłoszone uwagi, choć najczęściej robiły to zbiorczo po zakończeniu terminu składania uwag, a nie bieżąco**.
- Wciąż pojawiają się **przypadki „obchodzenia” jawności zgłaszanych uwag przez samych uczestników** (przekonanie o większej skuteczności „własnych ścieżek” dotarcia do projektodawcy).

RESPONSYWNOŚĆ

Każdemu, kto zgłosi opinię, należy się merytoryczna odpowiedź w rozsądnym terminie, co nie wyklucza odpowiedzi zbiorczych.

Sposób realizacji zasady wskazany w „7 zasadach konsultacji”

- Podsumowanie konsultacji powinno nastąpić w terminie podanym na początku konsultacji.
- Podsumowanie konsultacji powinno mieć formę publicznie dostępnego dokumentu z zestawieniem zgłoszonych opinii i merytorycznym odniesieniem się do nich. Konieczny jest załącznik ze zmienionym w wyniku konsultacji dokumentem i omówienie następnych kroków.
- Odpowiedzi muszą uzasadniać podjęte decyzje i być przygotowane w języku zrozumiałym dla pytających – czasem lepiej przygotować odpowiedzi zbiorcze, by umożliwić całościowy ogląd tematu. Jeśli w toku konsultacji organizator otrzymał bardzo dużą liczbę opinii i uwag, może zbiorcze, jasne odpowiedzi opublikować w jednym miejscu, do którego zabierający głos obywatele mają dostęp.
- Publikując wyniki konsultacji organizator konsultacji musi zadbać, by dowiedziały się o tym osoby, które zgłosiły opinie poprzez publikowanie odpowiedzi na ogólnodostępnym portalu, na którym prowadzone były konsultacje.
- Dobrze przygotowane odpowiedzi stają się wkładem w debatę publiczną – można się do nich odwoływać w dalszych dyskusjach.

Ustalenia

- **W większości przypadków (40 na 49) udzielono odpowiedzi na zgłoszone uwagi.** Nie ocenialiśmy jakości owych odpowiedzi (są wśród nich zarówno przypadki skrajnie lapidarne i pozbawione uzasadnień jak i takie do których odniesiono się z powagą i rzeczowym uzasadnieniem).
- **Widocznym kłopotem jest odnoszenie się do uwag o charakterze fundamentalnym (kwestionujących np. istotę czy sensowność wprowadzenia regulacji).**
- **Bardzo często uwagi zgłaszane inaczej niż w formie pisemnej (listownej) są ignorowane.**
- **Nie ma żadnych regulacji wskazujących na termin udzielenia odpowiedzi.** Zdarzały się przypadki bardzo szybkiej reakcji (3 dni), jak i bardzo przewlekłej ok. 8 miesięcy, a w przypadku uwag zbieranych za pośrednictwem portalu do konsultacji on-line nawet ponad rok.
- **Odpowiedzi bardzo rzadko mają charakter zindywidualizowany. Najczęstszą praktyką jest syntetyczne omówienie zgłoszonych uwag w ramach raportu OSR.**

KOORDYNACJA

Konsultacje powinny mieć gospodarza odpowiedzialnego za nie tak politycznie, jak organizacyjnie.

Sposób realizacji zasady wskazany w „7 zasadach konsultacji”

- **Zaczynając konsultacje trzeba wskazać ich gospodarza** (osobę zapraszającą do konsultacji). Powinien to być ktoś, kto pełni istotne funkcje decyzyjne (minister, sekretarz stanu, dyrektor departamentu, ew. naczelnik), w zależności od zasięgu i przedmiotu konsultacji.
- **Gospodarz konsultacji powinien angażować w proces konsultacji podległą mu administrację.**
- Gospodarz może wyznaczyć **koordynatora procesu konsultacji**. Należy o tym poinformować uczestników konsultacji.

Ustalenia

- **Różne modele „umiejscowienia” odpowiedzialności za proces:**
 - bezpośrednio w komórkach merytorycznie odpowiadających za dany projekt aktu prawnego (13 ministerstw),
 - w departamencie prawnym (MON, MSW),
 - W innej jednostce organizacyjnej (MAiC - Biuro Ministra, MSZ - Biuro Dyrektora Generalnego).
- **W żadnym ministerstwie za działania związane z konsultacjami publicznymi nie odpowiadają departamenty odpowiedzialne za komunikację, a departamenty merytoryczne rzadko sięgają po ich pomoc przy przekazywaniu informacji o procesie konsultacyjnym do interesariuszy.**
- **W 19 na 49 analizowanych przypadków w piśmie zapraszającym do konsultacji, podpisanym przez ministra lub sekretarza stanu, podane były dodatkowo dane kontaktowe konkretnego urzędnika ministerialnego, na ręce którego należało zgłaszać uwagi lub który mógł służyć wyjaśnienia w związku z przedmiotem konsultacji (od 2014 r. zmiany związane z nowym Regulaminem pracy RM).**

PRZEWIDYWALNOŚĆ

Konsultacje powinny być prowadzone w zaplanowany sposób i w oparciu o czytelne reguły.

Sposób realizacji zasady wskazany w „7 zasadach konsultacji”

- Nie można nazywać konsultacjami procesu akceptowania podjętych już decyzji.
- Nie można nazwać konsultacjami społecznymi zbierania opinii w czasie krótszym niż 7 dni.
- Konsultacji nie rozpoczyna się dopiero w momencie konfliktu. Dobrze przeprowadzone konsultacje mogą potencjalnemu konfliktowi zapobiec.
- Co do zasady proces konsultacji jest poprawny, jeśli:
 - zostaje uruchomiony na możliwie wstępnym etapie tworzenia polityk publicznych i ich założeń - im wcześniej konsultacje się zaczynają, tym większy przynoszą pożytek,
 - czas przeznaczony na wyrażenie opinii na każdym etapie prac nie jest krótszy niż 21 dni,
 - w harmonogramie konsultacji przewidziany jest czas na analizę opinii i przygotowanie odpowiedzi.

Ustalenia

- W żadnym z analizowanych przypadków uczestnicy konsultacji nie mieli dostępu do informacji o planowanym przebiegu całego procesu, a jedynie o granicznym terminie zbierania uwag.
- Organizatorzy konsultacji nie zapowiadają prognozowanych terminów odniesienia się do uwag, rzadko też w momencie rozpoczęcia konsultacji podają do publicznej wiadomości horyzont czasowy dla prac legislacyjnych nad danym projektem
- Do rzadkości należą procesy, w których okres na zgłaszanie uwag jest krótszy niż 7 dni - w takich przypadkach resorty podają uzasadnienia, choć wciąż można spotkać się z ogólnym określeniem „ze względu na pilność sprawy”
- Najczęściej podsumowanie konsultacji, w tym odniesienie do uwag, zawierano dopiero w OSR dołączanym do ostatecznej wersji projektu aktu prawnego przygotowywanego przez resort.

POSZANOWANIE DOBRA OGÓLNEGO I INTERESU PUBLICZNEGO

Organizator konsultacji przygotowując ostateczną wersję rozwiązania kieruje się interesem publicznym, a nie tylko poszczególnych grup.

Sposób realizacji zasady wskazany w „7 zasadach konsultacji”

- Celem konsultacji jest wzajemne wysłuchanie racji.
- Ktoś, kto zgłosił pogląd nieuwzględniony w ostatecznym stanowisku organizatora konsultacji, ma prawo dowiedzieć się, jakie stały za tym przesłanki.
- Podejmując decyzję organizator konsultacji kieruje się nie siłą nacisku, ale interesem publicznym i dobrem ogólnym. Bierze pod uwagę racje zgłaszane w trakcie konsultacji, a także to, przez kogo są wyrażane. Przeważać powinna jednak troska o szeroko rozumiany interes publiczny, w tym interes tych, którzy nie brali udziału w konsultacjach.

Ustalenia

- W toku procesów legislacyjnych **ministerstwa rzadko podejmują działania stwarzające okazję/mające na celu zaangażowanie opinii publicznej w autentyczną, pogłębioną debatę** czy np. wspólne wypracowywanie propozycji rozwiązań w kwestii, której dotyczyć ma projektowane rozwiązanie
- Zdecydowana **większość procesów konsultacyjnych to najlepiej rozpoznane przez resorty „standardowe” konsultacje w formie zbierania uwag do gotowych projektów** (także gotowych projektów założeń)
- **Brakuje jednolitych standardów w zakresie komunikowania o powodach podjęcia ostatecznych decyzji co do kształtu aktu prawnego**

OGÓLNE WNIOSKI

Na temat procesów konsultacji publicznych:

- różnorodność praktyk po stronie uczestników konsultacji:
 - przestrzeganie reguł
 - problemy z zachowaniem transparentności
 - nawet kwestia realizowania dobra wspólnego nie zawsze jest „oczywista”
- poszukiwania nowych formuł dialogu -> formy bezpośrednie, spotkania osób „odpowiednio decyzyjnych” z „odpowiednio kompetentnymi”, technologia (poza e-mailem)
- paradoks „podwyższania poprzeczki”
- Problem „brakującego bohatera”

Na temat metodologii tego typu badań:

- badanie faktów vs. jakościowa ocena praktyk
- minimum vs. optimum procesów konsultacji (formalna poprawność vs. działania wysokiej jakości, czyli czego nie wychwyci regularny audyt resortów pod kątem konsultacji)
- subtelności „języka” (np. transparentność)
- elementy niemierzalne (np. zasad poszanowania interesu ogólnego)

REKOMENDACJE OGÓLNE (1/2)

- **wyraźniejsze działania koordynujące podnoszenie jakości konsultacji i wdrażanie standardów ich prowadzenia** – zarówno na poziomie poszczególnych resortów, jak i na szczeblu „ponadministerialnym”
- przygotowanie i przyjęcie **wytycznych dotyczących logiki procesu konsultacji publicznych mających moc obowiązującą dla wszystkich resortów** (w trakcie realizacji)
- wskazanie **osób/jednostek nadzorujących sposób prowadzenia procesów konsultacyjnych** realizowanych przez dany resort.
- **przekonanie do procesów konsultacji osoby i jednostki odpowiedzialne za kulturę organizacyjną ministerstwa** (dyrektorzy generalni)

REKOMENDACJE OGÓLNE (2/2)

- **ponadministerialny „audyt” procesów konsultacyjnych** – systematyczny przegląd sposobu realizacji konsultacji publicznych (**ustalenie zestawu „wskaźników”**)
- **systematyczne działania edukacyjno-szkoleniowe adresowane do urzędników ministerialnych i docenianie** (także w kategoriach awansu zawodowego) **tych, którzy są w stanie budować nową jakość w kontaktach z interesariuszami i opinią publiczną**
- **pilnowanie terminów związanych z publikacją w serwisie <http://legislacja.rcl.gov.pl>** dokumentów związanych z poszczególnymi etapami konsultacji oraz ich kompletności
- częstsze **korzystanie z technik bezpośrednich spotkań, warsztatów, debat z interesariuszami**

REKOMENDACJE SZCZEGÓŁOWE (1/2)

- **Zapewnienie łatwiejszego dostępu do informacji o prowadzonych procesach konsultacji publicznych**, np. poprzez:
 - **uruchomienie zakładki na stronie resortu**, dostępnej z poziomu strony głównej i na bieżąco aktualizowanej, **dedykowanej konsultacjom publicznym**,
 - **informowanie o poszczególnych etapach konsultacji** w różnych formach,
 - **umożliwienie subskrypcji newslettera**.
- Stworzenie w poszczególnych ministerstwach **aktualizowanych na bieżąco baz interesariuszy**, z funkcją tagowania tematycznego i filtrowania rekordów,
- Domyślne **dopisanie do „rozdzielników”** stosowanych przy zapraszaniu do udziału w konsultacjach publicznych podmiotów zinstytucjonalizowanych **Rady Działalności Pożytku Publicznego oraz ogólnopolskich i regionalnych federacji organizacji pozarządowych**
- Korzystanie z **serwisu konsultacje.ngo.pl**, umożliwiającego publikowanie ogłoszeń i zaproszeń do udziału w konsultacjach

REKOMENDACJE SZCZEGÓŁOWE

(2/2)

- **Publikowanie wraz z projektem aktu prawnego poddawanego konsultacjom materiałów, które służyły do jego przygotowania oraz formułowanie pytań/zagadnień pomocniczych do konsultowanych dokumentów**
- Udostępnianie oprócz dokumentów w wymaganej prawem formie skanu z podpisem przedstawiciela kierownictwa resortu także **projektów w wersji dokumentu przeszukiwalnego** (w wersji minimum) lub edytowalnego
- **Publikowanie po zakończeniu konsultacji zgaszonych uwag oraz odpowiedzi na nie w formie zbiorczej**
- **Odpowiadanie na wszystkie zgłoszone uwagi** (możliwe jest czynienie tego w formie zbiorczej), w tym podawanie każdorazowo uzasadnień dla uwag odrzuconych oraz publikowanie tych odpowiedzi przed ostatecznym rozpatrzeniem projektu.
- **Przygotowanie „papeterii” do wykorzystywania przez urzędników prowadzących procesy konsultacyjne, zawierających niezbędne elementy komunikatów formułowanych w procesie konsultacji**
- **Przygotowanie wzoru dokumentu podsumowującego konsultacje publiczne**

OFERTA WSPÓŁPRACY STOCZNI

- PRACA Z POSZCZEGÓLNYMI **CHĘTNYMI DO TEGO** RESORTAMI
 - WDROŻENIE WYTYCZNYCH DOTYCZĄCYCH KONSULTACJI
 - SZKOLENIA I WARSZTATY DLA PRACOWNIKÓW
 - ANALIZA INTERESARIUSZY - MAPOWANIE ORGANIZACJI – PORZADKOWANIE BAZ DANYCH
 - POMOC W PROJEKTOWANIU BARDZIEJ ZŁOŻONYCH PROCESÓW KONSULTACJI
 - PROMOCJA KONSULTACJI W ŚRODOWISKU POZARZĄDOWYM - PORTAL KONSULTACJE .NGO.PL

konsultacje.gov.pl BETA
 Rządowy portal konsultacji publicznych

PROJEKTY | ARTYKUŁY | UŻYTKOWNICY

W konsultacjach znajdują się następujące projekty

w konsultacjach społecznych do: 02.06.2015
5 dni
 Projekt ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii
 102
 0 konsultuj

w konsultacjach społecznych do: 18.06.2015
21 dni
 Projekt ustawy o prekursorach materiałów wybuchowych podlegających ograniczeniom
 76
 0 konsultuj

w konsultacjach społecznych do: 19.06.2015
22 dni
 Priorytety polityki przemysłowej 2015-2020+
 111
 0 konsultuj

w konsultacjach społecznych do: 20.06.2015
23 dni
 Rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie uwidaczniania cen towarów i usług
 75
 0 konsultuj

Konsultacje.ngo.pl

ngo.pl

WYSZUKAJ

 DZIS
 Międzynarodowy Dzień Działania na rzecz Zdrowia Kobiet

ngo.pl konsultacje.ngo.pl
dołącz do ngo.pl | newsletter | kalendarz konsultacji | kontakt

Serwis konsultacje dla organizacji pozarządowych

ngo.pl na Facebooku

 39k

Konsultacje

- centralne
- regionalne
- lokalne
- europęjskie

"Konsultacje z zasadami"

O serwisie

Partnerzy serwisu

Kontakt i redakcja serwisu

(fot. Grzegorz Narajczyk)

Serwis konsultacje.ngo.pl powstał, aby gromadzić i spowszechniać informacje o konsultacjach odbywających się na różnych szczeblach i o różnej tematyce. Kliknij, dołącz do ngo.pl, aby dobrać wiadomości i współpracować go z nami!

KULTURA

- Dołącz Śląsk: konsultacje program opieki nad zabytkami » [czytaj więcej](#)

EDUKACJA

- MNISW: nowa zakładka na stronie ministerstwa poświęcona konsultacjom publicznym »

ŚRODOWISKO

- Konsultacje UE: Pomysł na rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym » (09.05.2015)

TRANSPORT I INFRASTRUKTURA

- Powiat chełmiński czeka na opinie rowerzystów » (06.05.2015)

SPORT I TURYSTYKA

- Konsultacje UE: Bezpieczeństwo usług zakwaterowania turystycznego » [czytaj więcej](#)

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

ZASADY KONSULTACJI

- 7 zasad konsultacji
- Kanon lokalnych konsultacji społecznych

POLECAMY

Jak konsultowano nowelizację stowarzyszeń (11.05.2015)

 Nie wiele jest tematów, którym portal ngo.pl poświęciłby w ciągu ostatnich paru lat tyle miejsca i czasu. To jeden z najważniejszych aktów prawnych dla sektora. Zgodnie z zapowiedzią przypominamy, jak powstała nowelizacja ustawy. Prawo o stowarzyszeniach, która trafiła do Sejmu jako projekt prezydencki pod koniec 2014 r.

Lasz Państwowe i organizacje pozarządowe: czy warto współpracować? (16.04.2015)

W najbliższy weekend odbędzie się warsztat, będący kontynuacją procesu ustalania zakresu współpracy między Lasami Państwowymi a organizacjami pozarządowymi, który został rozpoczęty w listopadzie zeszłego roku w trakcie tzw. Forum Ekologicznego.

[więcej informacji](#)

Typologia organizacji w obszarze działań Min Sprawiedliwości (przykład mapy)

Zawodowe

Wsparcie
przedsądowe

Socjalne

Strażnicze

Akademic
kie i
badawcze

Inne

Korporacje zawodowe

Stowarzyszenia zawodowe

Związki zawodowe

Poradnictwo prawne

Organizacje mediatorów

Organizacje konsumenckie

Readaptacja i pomoc skazanym

Pomoc postpenitencjarna

Pomoc pokrzywdzonym przestępstwem

Wsparcie wykonywania orzeczeń

Prawa człowieka

Dostęp do informacji publicznej

Monitoring wyboru sędziów

Monitoring pracy sądów

Monitoring procesu legislacyjnego

Uczelnie i ich jednostki organizacyjne

Think tanki

instytucje publiczne

komisje sejmowe, partie polityczne (?)

partnerzy społeczni

federacje organizacji pozarządowych

kościół i związki wyznaniowe

Co może się jeszcze wydarzyć

- Obecnie – tworzenie projektów programów współpracy (4 resorty)
- Prawdopodobne konkursy na „flagowe” konsultacje w nowym okresie programowania
- Zmiany instytucjonalne wew. organizacja ministerstw - być może na poziomie rządu (to raczej postulat...)
- Regularny przegląd jakości konsultacji

Dziękuję za uwagę

kwygnanski@stocznia.org.pl

www.stocznia.org.pl

www.partycypacjaobywatelska.pl

pracownia badań
i innowacji
społecznych

